

nas pa so plavale, kakor ponosni labudi, napolnjene ladije. Zora jasneje zažari, valovi zašumljajo, velika nedelja je tu. Aleluja! Gospod je ustal! Buone feste! Čuj! Hipoma zadoni divno petje. Nerazumljivo je. Le »aleluja«, ki se tolikokrat ponavlja, sine v naša srca. Kmalu zapojejo i na drugih ladjah. Od povsod doni »aleluja« proti sinjim nebesom. Celo morje, zdelo se je, da je postalo navdušeni pevski zbor. Bi-li tukaj Slovenci molčali? Je li mogoče, da se slovensko srce ne bi oglašilo? Takoj zapojeja dva tovariša ono lepo:

Zveličar gre iz groba,
Ob noč je smrt, trohnoba, . . .
Zveličar je od smrti ustal
Tud' nas ne bode grob koncal,
Aleluja!

Vedno glasneje se razlega veseli aleluja. Lučice ugašajo a tam iz izhoda prošinjajo svitlejši žarki, označuje najsjajnejši praznik svete cerkve. Vselej bil nam je neizmerno lep in dobrodošel, a ono jutro bil je dražesten, nepozabljiv. Ah, kako je srce kipelo rajskega veselja, ko je slišalo oni — aleluja na morju!

Dr. M.

Nove pesmi.

Gospod Valentin Štolcer, učitelj v Razboru pri Slovegradcu, je izdal zbirko pesmij za majnikovo pobožnost, katere so tudi za druge Marijine praznike sposobne, koje se takoj pri imenovanem skladatelju dobé, ki ima v zalogi tudi zelo prosto, a jako lepo mašo za četiri glase »V ponižnosti klečimo itd.« in kratki latinski Requiem.

Cena Marijinih pesmij je 1 gld. 20 kr., maše in zadušnice pa 55 kr. komad.

Gospodarske stvari.

Krvomók pri goveji živini.

Ta bolezen se nahaja pogosto, ali v katerem bodi letnem času, najraje pa vendar v spomladi. Kadar na novejši paši, zlasti na močvirnih tleh, dobi gladna žival kakšno strupeno zelišče, je to večkrat krivo, da začne srati rujavkasto ali črno-rujavo. Tej bolezni pravijo na Pohorju »sajevka«, živali na tem bolehaajoči pa »sajevce«.

Bolezen za časa ni nevarna, dokler ona obstoji sama za-se, ako pa se zanemarija, lahko pritisne druga nevarnejša zraven, da živinče v kratkem tudi pogine. Ako izvira bolezen od slabe paše, dostikrat pomaga, ako se paša spremeni, najbolje pa je takrat živad nekaj časa v hlevu s suho klajo krmiti. Za zdravilo svetuje »Dom. živinozdravnik« takšnim žajbeljnov in kameličen čaj. Ako bolezen ne odjenja, pa živina ni zaprta takrat svetuje kuhovino hrastove skorje, šiček in ježic. Zraven je dober svinčeni sladkor in če gre blato lahko naprej, se dodá, enako (4 gram) še zelenega vitrijola in nekaj galuna. Nasprotno pa pri trdem blatu svetuje žajbeljnovo kuhovino z grenko soljo in solitarjem, v sili se doda še nekoliko robnikovega perja. Zadnje se rabi takrat, ako živina sči čisto krv, kar je znamenje, da je pri prevelikem naporu ali padcu ji kaka žila se utrgala.

Ta zdravila najdemo v knjigi, sedaj pa dostavimo, kar je učila lastna skušnja. Po teh nam v tej bolezni priporočajo sledeča sredstva: 1. Se je v kratkem ozdravil vol, ki se je pri vožnji pokvaril, da je sral čisto krv, na sledeči način. Nabralo se je nekaj korenin njivske preslice (*Equisetum arvense*), na Pohorju ji pravijo »volovčič«. Te je treba stolči in v frišnej svinjske masti zgneteno vsako jutro na tešče živini dati. Teh korenin

se bi lahko tudi več nabralo in posušilo, da bi v enakem slučaju se moglo zdraviti tudi po zimi.

2. Se je kot zdravilo z uspehom rabila svinjska mast sama. Ali treba jo je prej opeči, da je lepo otajana. V ta namen se zavije za drobno jabelko velik kosček masti v mokro cunjjo in v žrvjico zakoplje. Kadar je mast že lepo rumena in mehka, se toliko ohladi, da jo more žival v gobcu trpeti, sicer pa se mora še gorka ji dati. To se ponavlja po potrebi večkrat na dan, toda vselej pred krmljenjem.

3. V starej zdravniški knjigi čitam o tej bolezni sledeče: »Kakor hitro se nevarnost te bolezni pokaže, se mora živinčetu za dober maselec krvi puščati in mu dva lota solitarja na vodi dati. To zdravilo se daje po dvakrat na dan, dokler bolezen ne mine. Po letu je treba bolno živad, kadar je že vroče, v hlev gnati in mu dobre trave pokladati. Ako po zimi kako živinče to bolezen dobi, se mu morajo zeljeve ploče dajati, da se prebavljanje podpira.

Pri tej bolezni je posebno treba paziti na blato, ki gre od živine. Kadar je blatu krv primešana, kedar je suho ali celo zastaja in zaprtje napravlja, takrat je bolezen gotovo združena z drugo nevarno, imenovano »ritnikovi črm«. V takem slučaju priporoča dristlje ali klistire, kar pa jaz ne svetujem domačim ljudem, brez priprav in znanja. — V takih slučajih je najpametnejše, poiskati brzo dobrega živinozdravnika!

V olajšanje te bolezni se še priporoča kuhava korenja, kateri — v sorodu s peteržiljem — leči scalne organe. Nekateri tudi svetujejo hren, zriban in s kvasom v testo zmešan, ali hren ni zdravilo tukaj, ker mesto zdraviti, le draži scalne cevi. Toraj ne rabite vse, kar kdo svetuje v bolezni, ker zguba v bolezni nikdar ne zadene družega, nego lastnika živine. Bodi torej oprezen v zdravilih in previden v ravnanju, če je božja volja, pametno zdravilo ti bode v pomoč! Pohorski.

Kako se škodljivi hrošči najložje zatirajo.

Približal se je čas, v katerem objedavajo navadni rujavi hrošči na sadnem in gozdnem drevju listje in obelijo tako marsikatero drevo do golega, da mora potem vsahniti; a to še ni vsa škoda, katero naredé hrošči. Ko se nažrejo, zlezejo plodovite samice v rahljo lahko zemljo, kjer ležejo v majhnih kupčih na stotine jajčic in na to poginejo; samci pa kmalu po spojanju (oploditvi) svoje življenje izgubé. Iz jajčic se izležejo ličinke, to so majhni črvički, ogerci imenovani, kateri se redé tri leta od koreninic raznih rastlin. Ti so zelo požrešni ter prerijejo zemljo na vse strani. Pri koreninicah jih tudi krti zasačijo in požrejo; zatorej najdemo le na bolj suhem zemljišču krtinovec, a nikoli ne v premokrej močvirnatej zemlji, kjer ogercev ni. — Pri zanesite torej prekoristnemu krtu in ne zatirajte ga! Kako je ljubi Bog naročil krtu, da lovi pod zemljo škodljive hroščeve ličinke, tako je prepustil človeku samemu hrošče zatirati nad zemljo. Kako se pa hrošči najložje v obilnem številu uničijo, naj č. čitateljem sledeče naznani. Naš visoko spoštovani in mnogo zasluženi gosp. Jožef Zelenik, načelnik kraj. šol. sveta in okraj. ptujskega zastopa, daruje že delj časa vsako leto po več goldinarjev za zatiranje hroščev. Omeniti pa tudi moram pri tej priložnosti, da je ta naš narodnjak za cerkvene zadeve in šolske potrebe, osobito za nakup knjig za našo šolsko knjižnico, kakor za drugo narodno podjetje že marsikateri desetak daroval in to vse iz svojega lastnega žepa. Zato smo pa tudi nanj ponosni, ter ga v obče vse čisla in spoštuje.

Šolski voditelj, ki je bil sprejel potrebno svoto denarja od omenjenega g. načelnika, izroči učencem po 2 kr. primeroma za $\frac{1}{4}$ liter sprejetih, bodi-si živih ali

mrtvih hroščev, ter si zapiše ime učenca; zraven pa tudi zaznamuje, koliko je bil hroščev prinesel na mero in koliko je dobil vsakokrat denarja. Koncem hroščevega časa se razglasi ime istega učenca, kateri je bil prinesel največ hroščev, pohvali se zaradi marljivosti ter se mu se podari kakšnih par desetice kot poseben častni dar. To spodbuja učence, da prihodnje leto tekmujejo med seboj; kajti vsak si želi pridobiti častni dar in pohvalo. Ne le doma, ampak tudi po potu v šolo in domov gredoč lové hrošče. — Na ta način se je pri nas že kaj hroščev uničilo. G. učitelji posnemajte to podjetje. Ako pa nimate tako darovitnega dobrotnika, kakor mi Urbančani, pa poprosite obč. predstojnike v vašem šol. okraju ali kake zavode, da vam podarijo nekoliko goldinarjev za zatiranje hroščev in videli boste, kako lep vspeh bodete imeli; saj storé otroci kakor odrasli za denar vse radi; kmetu pa se s tem veliko koristi.

Vrbančan.

Slov. posojilnica v Mariboru.

Iz poročila ravnateljstva »Slov. posojilnice v Mariboru« posnamemo za naše bralce nekaj črtic, zanimivih za nje gospodarjenje.

V letu 1896 pristopilo je posojilnici 146 novih društvenikov, izstopilo pa 94. Vsled tega naraslo je število društvenikov na 2449, kateri imajo 132 glavnih deležev v znesku 13.200 gld. in 3953 upravnih deležev v znesku 39.530 gld., skupaj 52.730 gld.

Prošenj za posojila vložilo se je med letom 676 in 486 prošnjam se je ugodilo. Skupaj izposodilo se je leta 1896 238.355 gld. 16 kr. in vrnilo na posojila 218.821 gld. 41 kr. Stanje posojil se je toraj zvišalo za 19.533 gld. 75 kr. in znaša koncem leta 658.783 gld. 90 kr.

Izmed vseh posojil jih je 2009 v skupnem znesku 404.346 gld. 40 kr. na osebni kredit pod poroštvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih, dolžnikov — vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo vključila, bilo je 165 v skupnem znesku 108.898 gld. 62 kr. Ta posojila obrestovala so se s 5½% na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in in 5% obrestim, in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 156 v skupnem znesku 145.538 gld. 88 kr.

Hranilnih vlog vložilo se je med letom 180.766 gld. 26 kr., vzdignilo pa 144.557 gld. 46 kr. Zvišalo se je toraj stanje hranilnih vlog za 36.208 gld. 80 kr. oziroma z kapitalizovanimi obrestmi po 21.062 gld. 88 kr. za 57.271 gld. 68 kr. in znaša koncem leta 612.123 gld. 02 kr.

Med tem jih je 156.020 gld. 82 kr. proti 4½% obrestim in četirimesečni odpovedi. Vse ostale so na v adne vloge, ki se obrestujejo s 4% na leto.

Iz čistega dobička v znesku 10.123 gld. 21 kr. izplača se po sklepu občnega zbora z dné 21. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda.

Znesek 4049 gld. 26 kr. priklopil se je po sklepu občnega zbora specialnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu za pokritje slučajnih zgub, kateri fond se je povečal s tem na 37.687 gld. 16 kr. Občni zadružni fond znaša 23.294 gld. 54 kr. in celi zadružni fond toraj 60.981 gld. 70 kr. Znesek 1534 gld. 87 kr. dodal se je posebnej »ustanovi za dobrodelne namene« osnovanej pri rednem občnem zboru l. 1890. S tem je narasla ta ustanova na 17.720 gld. 45 kr. Razven tega odločil se je po sklepu občnega zbora iz čistega dobička še znesek 1000 gld. a. vr. neposredno v dobrodelne namene, posebno v podporo šolskim in dijaškim društvom, dijaškim kuhinjam itd.

Franc Rapočeva ustanova narasla je tekom leta na 31.061 gld. 75 kr. Iz dohodkov ustanove podelila je posojilnica osmerim visokošolcem stipendije v znesku po 150 gld. a. vr.

Posojilnice lastno premoženje, ki je znašalo po računskem sklepu za leto 1895 152.828 gld. 42 kr., obstoji sedaj: a) iz zadružnih deležev 52.730 gld., b) iz zadružnega (rezervnega) fonda 60.981 gld. 70 kr., c) iz ustanove za dobrodelne namene 17.720 gld. 45 kr., d) iz Franc Rapočeve ustanove 31.061 gld. 75 kr., skupaj 162.493 gld. 90 kr. in se je torej tekom leta povišalo za 9665 gld. 48 kr.

Sejmovi. Dne 17. aprila v Kapelah. Dne 20. aprila v Št. Ilju pod Turjakom, v Šoštanju, Vildonu, Ljutomeru, na Črni gori in v Podčetrtku. Dne 21. aprila pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Dne 22. aprila v Novi cerkvi pri Sv. Juriju v Slov. goricah in na Bregu pri Ptujju (za svinje). Dne 23. aprila pri Sv. Juriju na Pesnici, v Hočah, na Ptujju in v Ivniku.

Dopisi.

Iz Zagreba. (Pojasnenje.) V cenjenem Vašem listu štev. 10. čitam dopis, v katerem se kaj čudno napada tukajšnja zavarovalna družba »Croatia«. Dopisniku nije po volji, da zavarovalnico »Croatia« priporočajo oblasti svojim podložnim občinam, ter trdi, da »Croatia« ni drugo, nego zavarovalna družba na akcije, da njeni glavni voditelji niso pri nas, ampak v inozemstvu, — v drugih krajih — večinoma čifuti. Taka trditvev obsoja se sama po sebi, kajti »Croatia« ni družba na akcije, ampak vzajemno zavarovalna družba, katero je l. 1884 osnovalo glavno mesto Zagreb s temeljno glavnico od 100.000 gld. Dobiček, katerega prinašajo po njej sklenjene pogodbe, porabi se za dobrodelne namene cele dežele, nikakor pa ne gre, kakor dopisnik trdi, tujim ljudem v žep. Ne obstoji nobeno gasilno društvo v deželi, katerega utemeljni član bi ne bila »Croatia«, ter je v ta namen potrošila do sedaj nad 5000 gld.; razen tega daje vsako leto gasilnim društvom 2% od premije v njihovem področji, da si postavno, kakor pri Vas, to ni dolžna storiti. Zna se pa, da tuje zavarovalnice, ki so pobirale od leta do leta težko pridobljeni denar od našega društva, za gasilna društva prav malo ali čisto nič ne žrtvujejo. Voditelji zavoda niso čifuti, kakor dopisnik navaja, ampak sami domači, obče spoštovani možje, izvoljeni izmed mestnega svetovstva, zagrebskega prvostolnega kaptola in izmed boljih zavarovancev; tudi uradniki so vsi brez izjeme kristjani. Dopisnik modruje nadalje, da je očitna tajnost, da je »Croatia« podružnica avstrijskega »Phönixa« in dohodki »Croatiae« pripadajo »Phönixu«. To je staro obrabljeno orožje, s katerim konkurenti hočejo razmrcvariti ta domači zavod, ki jim je bil od svojega obstanka sem vedno trn v peti. Vsak strokovnjak zna, da brez reasikuracije ne more obstajati nobeno zavarovalno društvo, pa če ima »Croatia« v poslu reasikuracije pogodbo s »Phönixom«, ona tega do sedaj ni trebala obžalovati, kajti je »Phönix« svoje v pogodbi prevzete dolžnosti do sedaj vedno točno izpolnjeval. Pogoji v pogledu reasikuracije so pa skoro pri vseh zavodih jednaki in če bi se dopisnik potrudil čitati bilance »Croatiae« bil bi se prepričal, da je razmera v odajanji zneskov za reasikuranje povoljnija, nego pri mnogih drugih zavodih, ki se bahajo s svojim bogatstvom. »Croatia« počiva na tako čvrstem temelju, da se jej napada, kakor ste ga gotovo nehoté priobčili, ni